

ELŐRE A SZOVIETUNIO VEZETÉSEVEL, KOREA SZABADSÁGÁÉRT
A KAPITÁLISTÁK ÉS IMPERIALISTA TÁMADÓK ELLEN, A VILÁGBÉKE MÉRŐKÖVÉRE

KOCSIS PIROSKA

A RÁKOSI MÁTYÁS HADI- KÓRHÁZ

MAGYAR ORVOSOK
KOREÁBAN, 1950–1957

A koreai háború rendkívül heves harcokkal járt, az ország romokban hevert, a közigazgatás, a közlekedés megbénult, az egészségügyi ellátás nem működött, a háború forgatagában milliók pusztultak el, és tömegesen haltak meg a sebesültek vérveszteség, legyengülés, járványok és ellátatlanság következtében. A háború alatt, majd az újjáépítés időszakában Magyarország komoly anyagi segítséget nyújtott Észak-Koreának. Ennek részeként állították fel a Rákosi Mátyásról elnevezett hadikórházat, melyben nyolc magyar orvoscsoport váltotta egymást a koreai háború éveiben és az újjáépítés időszakában. A magyar orvosok a háborús viszonyok miatt koreai katonai főparancsnok vezetése alatt álltak s a koreai személyzettel együtt dolgoztak. A magyar hadikórház szakmai vezetését kettős, koreai–magyar irányítással oldották meg.

A Koreába induló magyar hadikórház személyzetét ünnepélyes keretek között búcsúztatják a Ferihegyi repülőtéren.

Az ünnepségre készült transzparens felirata: „Előre a Szovjetunió vezetésével, Korea szabadságára törő gyilkos imperialista támadók ellen, a világbéke megvédéséért”.
Budapest, 1950. július 20.

Korea politikai, gazdasági és kulturális téren hosszú időn keresztül Magyarország érdeklődési körén kívül esett. A világ egyik legerzártabb, távoli és titokzatos országa 1945. augusztus 15-én szabadult fel a japán megszállás alól. A jaltai értekezlet határozata alapján a Koreai-félsziget északi felén szovjet, délen amerikai katonai közigazgatást vezettek be, s az 1948-ban megtartott választások nyomán állandósult az eltérő politikai berendezkedés és az ország kettéosztottsága. Északon létrejött a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság Phenjan, délen pedig a Koreai Köztársaság Szöul központtal. Ám mindkét fél igényt tartott az egész félsziget birtoklására, és ez 1950-ben háborús konfliktushoz vezetett.

A KÓRHÁZ MEGSZERVEZÉSE

1945 után a Szovjetunió és az ún. „népi demokratikus országok” – közöttük Magyarország – részéről is megnőtt az érdeklődés a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság ismeretlen, talán egzotikusnak is vélt népei iránt. Az érdeklődés elsősorban az ország politikai berendezkedésének szolt. A földrajzi távolság, a közös érdekek esetlegessége, a gyenge gazdasági kapcsolatok és a két nép közötti érintkezés hiánya miatt Magyarország és Észak-Korea között a diplomáciai kapcsolatok felvételére csak 1948-ban került sor, majd a kapcsolatokat 1954-ben nagykövetségi szintre emelték.

A háború kitörésének hírére az egész országban békegyűléseket, tiltakozóak-

ciókat szerveztek, amit gyűjtőakciók szervezése, segélyszállítmányok útnak indítása, felajánlások követtek. A Koreával kapcsolatos „népi megmozdulás” irányítását az Országos Béketanács, illetve a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége szervezte. A magyar kormány kezdeményezésére még 1950-ben, a koreai háború elején a magyar dolgozók által „felajánlott” összegekből egy hadikórház felállítását határozták el. A kórházat Rákosi Mátyásról, a párt főtitkáráról nevezték el. A magyar kezdeményezéshez a kommunista országok többsége, így a szovjetek, a csehek, a lengyelek, a bolgárok, a románok és a kínaiak is csatlakoztak.

A magyar állam által létesített kórház a fegyverszünet megkötéséig (1950. július–1953. július) hadikórházként működött, majd – már békésebb körülmények között – polgári kórházként tevékenykedett (1953. július–1957. július). Az 1953. évi fegyverszüneti megállapodásig az Országos Béketanács tartotta fenn, majd ezután az Egészségügyi Minisztérium irányzott elő meghatározott pénzüsszeget a fenntartására és működtetésére, amelyből az intézmény berendezését, felszerelését, műszer- és gyógyszerkészletét biztosították, valamint a kiutazó magyar egészségügyi dolgozók útiköltségét, napidíját és kinttartózkodásának költségeit fedezték.

A Rákosi Mátyás Kórházban 1950 és 1957 között nyolc orvos-egészségügyi csoport váltotta egymást, több mint 100 orrossal, egészségügyi dolgozóval

és kisegítő személyzettel. A Koreába induló csoportok utazásának előkészítése, lebonyolítása az Egészségügyi Minisztérium feladata volt, a személyek kiválasztását, a csoportok összeállítását pedig a minisztérium személyzeti főosztálya végezte. A csoport tagjai Budapestről és az ország különböző kórházaiból szerveződtek. A kiválasztásnál a minisztérium arra törekedett, hogy politikailag megbízható, jó fizikai erőben lévő dolgozók utazzanak Koreába, elsősorban olyanok, akik itthoni munkájukkal kiérdemelték a koreai kiküldetést.

A csoport tagjainak kiválasztásánál gondot jelentett, hogy a felkért vagy ajánlott személyek egy része nem vállalta a kiküldetést, mások pedig a vizsgálatnál bizonyultak alkalmatlannak vagy politikailag megbízhatatlannak. Előfordult, hogy a hiányzó orvosok pótlására a Honvédelmi Minisztériumtól kértek szakorvosokat.

A koreai kiküldetést a kalandvágy, az ismeretlen iránti érdeklődés és a szakmai kihívás mellett az anyagiak is nagymértékben motiválták. Az utazásra azonban csak akkor kerülhetett sor, ha az Államvédelmi Hatóság is áldását adta rá. A jelentkezőket vizsgálták párttagságuk, politikai és katonai képzettségük, szolgálati beosztásuk és jellemvonásaik alapján. A csoport tagjai megbízatásukat a párttól kapták, és a „*magyar néppel szemben tett vállalásukat teljesítették*”. Az orvosokat váltó csoportok összeállításánál alapelveként szerepelt, hogy nem szabad kiküldeni azo-

kat, akik egyszer már kint voltak. A kiküldetés ideje általában hat hónaptól egy évig terjedt. Minden csoporttal egy politikai (később párttitkár) és egy szakmai vezető utazott.

A Koreába utazó magyar orvosok között az orvosi szakma majd minden szakterülete képviselve volt. A háború elején elsősorban sebészekre (plasztikai, tüdő-, száj- és mellkasebész) volt szükség, a háború befejezése után pedig a belgyógyász, az urológus, az ortopéd szakorvos, a szemész, a gyermekgyógyász, a szülész- és nőgyógyász, valamint a fül-orr-gégész került előtérbe. A szakszemélyzet tagjai között előnyt élveztek a műtősök, az ápolók, a gyógytornászok, a röntgenteknikusok, de szükség volt kisegítőkre is, például adminisztrátorra, szakácsra, gépkocsivezetőre, garázsmesterre és autószerelőre.

A korabeli feljegyzések szerint az első négy orvoscsoport búcsúztatását még ünnepélyes keretek között, az Egészségügyi Minisztérium tükörtermében tartották, ahol fogadást rendeztek a csoport tagjai és hozzátartozóik részére. A búcsúztatáson a Magyar Dolgozók Pártja, a Külügyminisztérium, az Országos Béketanács, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, az Orvos-Egészségügyi Szakszervezet és a minisztérium több dolgozója képviseltette magát, valamint meghívták a szovjet, a koreai és a kínai követet is. A fogadás költségeit a Béketanács viselte. A pályaudvari búcsúztatást a budapesti pártbizottság intézte a „*búcsúztatás sima lebonyolítása érdekében*”. Az ötödik, egyben utolsó háborús orvoscsoport kiküldése után indulók búcsúztatása már szerényebb keretek között történt. Indulás előtt két-három nappal az egészségügyi miniszter fogadást adott a tiszteletükre. A csoportok, Moszkva és Peking érintésével, repülőgépen utaztak, a nagykövetség és a kórház dolgozói fogadták őket a fogadó-, és egyben búcsúztató ünnepségen.

A koreai magyar követségi iratok tanúsága szerint az egészségügyi csoportok utazásával egyidejűleg különböző összetételű és mennyiségű szállítmányok indultak útnak vasúton. Az orvosi és egészségügyi felszereléseken, műszereken kívül a ládák különböző agitációs és propagandaanyagokat is tartalmaztak, például újságokat és brosúrákat, dia- és dokumentumfilmeket, színes reprodukciókat, ismeretterjesztő plakátokat, térképeket, keskenyfilmeket, falitábla-sorozatokat, orvosi és egyéb könyveket, folyóiratokat, valamint szí-

nes, Rákosi Mátyást ábrázoló képeket, Sztálinról, Leninről és Gerő Ernőről készült fotókat.

VISZONTAGSÁGOS VISZONYOK

1950. július 20-án indult az első, tizenöt fős orvos-egészségügyi csoport a Phenjantól 25 km-re található Csunvai falu kórházába. Rendkívül mostoha, háborús körülmények között kezdték meg a gyógyító munkát. A kórház épületei kiürített iskolahelyiségek voltak, berendezés nélkül, a vizet 20 km távolságról, bivaly vontatta szekerekkel szállították. A Rákosi Mátyás Hadikórházba 1950. augusztus 10-én érkeztek az első sebesültek, majd ezután folyamatosan áramlott a háborúban megsérült katonai és polgári lakosság. A kórház átlagos sebesültszáma 400 fő körül mozgott.

1950. augusztus 29-én amerikai bombatalálat érte a kórházat, amely teljesen megsemmisült. A magyarok közül senki sem sérült meg, de egy koreai orvos és három önkéntes ápolónő meghalt. Ezután a magyar orvosokat Jandokba helyezték át, ahol három épületben 1200 beteget tudtak fogadni. Az észak-koreai csapatok szőli partraszállása után a magyar csoport átvett egy 2500 férőhelyes kórházat, ahol 154 műtétet, 226 gipszelést, 4169 kötözést, 269 belgyógyászati vizsgálatot, 669 röntgenfelvételt, 217 laboratóriumi vizsgálatot végeztek. A hadikórházban készült több ezer röntgenfelvétel egy része, valamint a magyar és koreai nyelven írt műtéti naplók és esetleírások a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára Rákosi Mátyás Hadikórház iratanyagában maradtak fenn.

A bombázások, a berepülések és a háború súlyosbodása miatt 1950. október 15-én a koreai Külügyminisztériumban elhatározták a külföldi (nagy)követéségek és a kórházak evakuálását a fővárosból. A magyar kórházat először Mampóba, a fővárostól kb. 120 km-re északra, egy völgykatlanban fekvő kórházba helyezték át, ahol a külvilágtól teljesen elzárva 1950. október 10-től október 21-ig tartózkodtak. A fronthelyzet ideiglenes rosszabbodásával a magyar orvoscsoport elhagyta Korea területét, és a határ közelében fekvő kínai Cián (Zian) nevű városkába költözött, ahol a bizonytalanság, a tétlenség, a sorozatos átszervezések és költözések rossz hangulatot teremtettek a kórház dolgozói között. Innen az ugyancsak kínai Mukdenbe kerültek, ahol megfelelő kórház-épületeket és berendezéseket bocsátottak rendelkezésükre. A visszavonulás

alatt az amerikai bombázások következtében a kórház teljes felszerelése megsemmisült, ezért a magyar állam 1950 végén egy újabb, 400 ágyas kórház teljes felszerelését küldte ki Koreába. A magyar orvosok háborús események és kényszerű költözések közepette végzett szakmai munkájának magas színvonalát a koreaiak is elismerték, és a koreai kormány 1951. február 10-én kitüntetésekkel adta át az első magyar orvoscsoport tagjainak.

A második, tizenhat főből álló orvoscsoport 1951. február végén érkezett először a kínai Csang-Csungba, majd 1951 júniusában a kórház visszaköltöztetett koreai területre, ahol két központi épületben helyezték el. A beteglétszám állandóan 1000 körül mozgott. A légi veszély és a beteglétszám állandó emelkedése miatt decentralizálták a kórházat. A sebesülteket egymástól távol fekvő falvakban, úgynevezett csibikben helyezték el, majd a betegeket a sebesülések típusa szerint csoportosították. A gyakori bombázások és géppuskázások következtében sok polgári sérült is volt, ezért a kórház civil betegeket is fogadott, hiszen csak itt voltak adottak a körülmények a komplikáltabb műtétek végzésére. A súlyosabb állapotban lévő betegek operáció utáni elhelyezésére úgynevezett „sokkszobát” alakítottak ki, amellyel a betegek életkilátásait növelték. Gondot fordítottak a higiénés körülmények javítására, a járványok megelőzésére, valamint komoly felvilágosító munkát végeztek a falusiak között.

A harmadik egészségügyi csoport megérkezése után (1952. január vége) a kórház területét egymás után háromszor bombatámadás érte (1952. május 24., június 2. és június 6.). A hadikórház a bombázást szerencsésen átvészelte, de a betegek közül sokan szenvedtek napalmbomba okozta sérülést. Mintegy 83-an kerültek kórházba, közöttük rengeteg asszony és gyermek. A követi jelentések részletesen beszámoltak a háborús károkról, a nagymérvű pusztításról, ugyanakkor bizalmas jelentésben részletesen ecsetelték azoknak az orvosoknak a viselkedését, akik nem tudták titkolni a bombázások miatti félelmeiket.

A csoport legfontosabb szakmai feladata a kórház klinikai színvonalra emelése volt. Ennek érdekében jelentős fejlesztést hajtottak végre: 1952 elején és nyarán 1000 ágyas kórházra fejlesztették a Rákosi Mátyás Hadikórházat. A gyógyító munka során új transzfúziós szobát, készenléti műtőt szereltek fel,

valamint új gyógykezelési eljárásokat vezettek be. Befejezték és berendezték a sziklabarlangban épült műtőket, szűrővizsgálatnak vetették alá a kórház dolgozóit, tavaszi nagytakarítást végeztek, amelynek keretében kikapátázták a falusi műtőket, kötözőket, részben a betegszobákat is.

GYÓGYÍTÁS, BOMBÁZÁS, MENEKÍTÉS

A „népi demokratikus” országok közül Románia, Csehszlovákia, Lengyelország és Bulgária is működtetett kórházat Koreában a háború idején, majd azt követően még néhány évig. A kórházak között rendszeres, baráti kapcsolat alakult ki, ami megnyilvánult abban is, hogy kölcsönösen meghívták és meglátogatták egymást, hiszen egy-egy kórházlátogatás a tapasztalatcsere szempontjából rendkívül hasznos volt. A levéltári források egyértelműen bizonyítják, hogy a Koreában működő kórházak között megindult a rivalizálás, hiszen a látogatások során a magyarok keserűen állapították meg, hogy „*kórházunk a mintakórház szerepét a közeljövőben nem fogja tudni betölteni a kórházi feltetelek hiánya miatt, annak ellenére, hogy mi olyan műtéteket is végzünk, melyekre a többi kórház nem képes.*”

Az 1952 márciusában Koreába érkezett romániai orvosok többségében erdélyi magyarok voltak – ráadásul a csoport vezetője is magyar volt –, akik még a látszatát is el akarták kerülni annak, hogy a magyarokhoz közelebb állnak, így még a találkozástól is tartózkodtak. Ugyanakkor felröppent a hír, hogy két magyar orvoscsoporthoz működik Koreában, ami természetesen borzolta a kedélyeket a román „elvtársak” körében.

A forrásanyagból kitűnik, hogy a kórházban nagy jelentőséget tulajdonítottak a szakmai továbbképzésnek. A csoport tagjai rendszeres oktatást tartottak a felcsereknél, a nővéreknél és az orvostanhallgatóknál, és mindezek mellett jutott idejük a tudományos munkára is, hiszen több alkalommal orvosi konferencián vettek részt, ahol előadásokon ismertették a tábori sebészet legújabb eredményeit, az új műtéti eljárásokat.

A háború utolsó időszakában még nem lehetett tudni, hogy a hadi cselekmények mikor érnek véget, ezért a koreai főparancsnokság utasítására a magyar kórház egy 500 ágyas mobil kórházat állított fel, amelynek felszerelését a magyar kormány bocsátotta a koreaiak rendelkezésére. A fegyverszünet megkötéséig kb. 23 millió forintot,

MÉRAY TIBOR KOREÁRÓL

A levéltári források között szerepel egy titkos értesítés, amelyben a Külügyminisztérium osztályvezetője tájékoztatást kér a koreai magyar követőtől, hogy a Méray Tibor által Koreáról írt könyv idegen nyelvű kiadása milyen érdeklődést kelthet Koreában. A koreai háború eseményeiről részletes és rendszeres haditudósításokat írt Méray Tibor, a *Szabad Nép* munkatársa, kulturális rovatvezetője, aki Koreában tett két utazása alkalmával szerzett személyes élményeire és tapasztalataira támaszkodva számolt be *Koreai jelentés* című könyvében a koreai háború 1951 augusztusától 1952 szeptemberéig terjedő időszakáról. Az 1953-ban megjelent könyv szemléletes leírást ad Koreáról, a koreai nép életéről, munkájáról, ugyanakkor rendkívül érdekes pillanatokat villant fel a háború embertelenségéről, a hadi helyzet alakulásáról, a fegyverszüneti tárgyalásokról, az amerikaiak által elkövetett bűnökről. Mivel a kötet propagandacélokat szolgált, a szerző gyakran egyoldalúan és elfogultan mutatja be az eseményeket, bár könyvében leszögezi: „*Az volt a szándékom [...], hogy lehetőleg csak olyasmiről írjak, aminek magam tanúja voltam, vagy amit szem- és fültanúk mondtak el nekem.*”

vagyis nyolcmillió rubelt fordított a magyar állam a hadikórház fenntartására.

A negyedik, immár 23 fős egészségügyi csoport (1952. szeptember 26.–1953. június) megérkezése után hamarosan, 1952. október 31-én több hullámban ismét bombatámadás érte a kórház területét. A bombázások következtében tizenhatan meghaltak, harmincheten megsebesültek. Óriási volt a kár. A bombázások után újabb átszervezésekre volt szükség, ezek keretében tovább decentralizálták az intézményeket. A magyar kórházat a legnagyobb titoktartás mellett akkori helyétől kb. 180 km-re északkeletre, Közép-Koreába, Szongnimba telepítették. Az áttelepítéssel elkezdődött a Rákosi Mátyás Hadikórház új alapjainak megteremtése, hiszen az ötödik, egyben utolsó háborús egészségügyi csoportnak az 1953-ban megkötött fegyverszünet után már a békés gyógyító munka felteleteit kellett kialakítania.

A hatodik, a hetedik és a nyolcadik orvoscsoporthoz polgári kórházban végeztek feladatát. A hatodik csoport 1954 márciusában Hirschler Imre, a Kútvílgyi úti Állami Kórház szülész-nőgyógyász főorvosa vezetésével érkezett Koreába. Később a csoport létszáma kiegészült a VI/b és VI/c csoporttal. A csoport először néhány hónapig Szongnim gyárváros kórházában dolgozott, majd 1954 májusában a kórház áttelepült Szorivonba, és ettől kezdve párhuzamosan mindkét helyen gyógyítottak. A dokumentumok beszámolnak arról, hogy Nam Ir külügyminiszter Kim Ir Szen pártvezető nevében kérte a magyarokat, hogy a kórházat az újjáépítés időszakában is működtessék, és legyenek a koreai orvosok segítségére.

A hetedik csoport 1955. január 3-tól tevékenykedett Szorivonban, ahol megkezdtek a kórház céljára kiszemelt romos épület helyreállítását. A központi épület földszintjén rendelőt, az emeleten pedig 70-80 ágyas kórtermet alakítottak ki. Az osztályokon rendes ágyakat, éjjeliszekrényeket helyeztek el, és a betegeket betegruhákkal látták el, hiszen korábban saját ruháikban fektettek a kórtermekben. A fejlesztések ellenére a kórház nem volt alkalmas napi 700-1000 beteg fogadására, nem volt lehetőség a fertőtlenítésre, hiányosak és primitívek voltak a WC-k és fürdőszobák. Ennek ellenére kellett magas színvonalú és a betegek érdekeit szolgáló orvosi ellátást biztosítani.

A csoport tagjai a közvetlen kórházi, rendelőintézeti munka mellett oktató, továbbképző, tudományos, szervező, patronáló és egészségügyi felvilágosító munkát is végeztek. A továbbképzés rendkívül vontatottan indult, elsősorban a kórházon belül valósult meg, majd később más intézmények patronálása került előtérbe.

A 300 ágyas szorivoni kórház teljes felszerelését, annak folyamatos pótlását, gyógyszerellátását, a magyar egészségügyi csoport személyi szükségleteinek fedezését a magyar Egészségügyi Minisztérium az éves költségvetésből biztosította.

A kórház 1955-ben a területéhez tartozó 630 000 fős Észak-Fanghe tartomány egészségügyi ellátásának a központjává vált, az intézményhez járóbetegek-rendelő is tartozott. A tartományban kb. 60 orvos volt, vagyis 10 000 emberre jutott egy orvos. Összehasonlításként érdemes megemlíteni, hogy Magyarországon 1955-ben kb. 12 000 orvos praktizált, és 900 emberre jutott egy orvos.

MAGÁNÉLET, KÖZÖS SORS

Az 1953-ban megkötött fegyverszüneti egyezmény megváltoztatta a kórház dolgozóinak helyzetét. Kezdetben a háborús nehézségek, a nagy távolság az otthontól, a nyelvi problémák, az idegen környezet és idegen emberek, az egymásrautaltság, a közös sors vállalása valóban összetartotta a csoport tagjait. Az 1954-ben keletkezett nagykövetségi jelentések azonban már ideges hangulatról, türelmetlenségről számoltak be a bizonytalan csoportváltások, a gyógyszerek és felszerelések késedelmes megérkezése miatt, ugyanakkor a dolgozók is érzékenyebben reagáltak a kórházban tapasztalt legkülönbözőbb eseményekre.

1954-ben megalakult a kórház párt-szervezete, amely 1957-ig, a kórház átadásáig működött. A párttitkár a taggyűlésekről rendszeres, a kórház tevékenységére és a párttagság egészére kiterjedő jelentéseket készített a Külügyminisztérium és a párt számára. A kórház magyar igazgatója rendkívül fontosnak tartotta a kiküldött dolgozók összetartását, a jó hangulat és otthonosság megteremtését. Feleségek először a hatodik orvos-csoporttal utazhattak. Sokan nem értettek egyet a feleségek kiküldésével, mivel megjelenésük újabb problémákat okozott a kórház mindennapi életében. Az állandó féltékenységi jelenetek, botrányok következtében megindult pletyka és sugdolózás elterelte a figyelmet a szakmai munkáról. Előfordult, hogy a magyarok egymással – de a koreaiakkal is – szerelmi viszonyba keveredtek, és amikor ez kiderült, javasolták visszahívásukat. Visszatetszést okozott a koreaiak szemében, amikor néhány alkalommal a hölgyek is becsíptek.

Tiltakoztak a feleségek jelenléte ellen amiatt is, hogy többségük nem volt szakmabeli, ezért munkájuk szükségtelen volt a kórház számára. Végül a kórház párt-szervezete és a koreai nagykövetség kérte az Egészségügyi Minisztériumot, hogy a következő csoportokkal a feleségeket egyáltalán ne küldjék ki. Az ügyet az Egészségügyi Minisztérium döntése zárta le, mely szerint házastársakat nem küldenek többé Koreába.

Problémák jelentkeztek az öltözködés terén is. A jelentések szerint voltak olyanok, akiknek magatartása, öltözéke ellentétben állt a küldetés elvével. „*Nem hiszem, hogy a csónadrágos emberek hivatottak elsősorban népünket képviselni. Ha kiküldik őket a felszerelésre fordított komoly összegekből, legalább azt ne engedjék meg, hogy jampiruhát vegyenek maguknak.*” A nagykövetségi jelentések

nem titkolták, hogy egyes kórházi dolgozók véleménye szerint a problémákat mesterségesen élezték ki.

Tovább borzolta a kedélyeket, amikor egy magyar orvos beleszeretett az egyik koreai tolmácsnőbe. Mire az ügy kipattant, a hölgy már öt hónapos terhes volt, az orvost soron kívül hazaküldték, a tolmácsnőt pedig elbocsátották az állásából. Az ügy pikantériája, hogy a koreai menyasszony hajadonságát bizonyíttatni kellett a koreai szervekkel, mivel korábban vőlegénye volt. Az ügyet elfektették, döntés nem született az ügyben, bár a magyar orvos elvált a feleségétől. Végül az orvos kérte – mivel koreai menyasszonya nem jöhetett Magyarországra –, hogy tegyék számára lehetővé saját költségen a kiutazást. A történet happy enddel zárult, mivel engedélyezték a koreai asszony áttelepülését Magyarországra. A forrásanyag alapján megállapíthatjuk, hogy hasonló esetek korábban is előfordultak.

Az 1956-os forradalom eseményeiről az orvosok elsősorban a követségi tájékoztatókból és az otthonról érkezett távirati híradásokból értesültek. Práth Károly, Magyarország 1956. június 8-án kinevezett koreai nagykövete részleteken beszámolt a Rákosi Mátyás Kórházban tapasztalt ideges és nyugtalan han-

gulatról, a bizonytalanságról és a kollektív feszültségről. Néhány orvos Korea elhagyására és a disszidálásra gondolt, sőt volt, aki ezt meg is próbálta.

A nyolcadik, egyben utolsó orvoscsoport 1957. februártól már csökkentett létszámmal és középáderek nélkül dolgozott. Legfontosabb feladatuk a tanácsadás volt. A lengyel kórház – amely lényegesen később kezdte meg működését – 1955 végén befejezte tevékenységét. Az intézményt átadták a koreai szerveknek, és csak egy 3-4 tagú tanácsadó csoport maradt kint. 1957. június 20-án a magyar orvos-egészségügyi csoport hétéves koreai tevékenysége ezzel befejeződött. Ezt követően magyar orvosok, egészségügyi dolgozók csökkentett létszámmal, tanácsadóként tevékenykedtek Koreában.

A háború alatt létrehozott kórházak közül a koreai magyar kórház jelenleg is működik, igen sanyarú körülmények között. Szarivonban, a kórház kertjében felállított márvány emlékoszlop hirdeti, hogy 1950 júliusától 1957 júniusáig magyar egészségügyi csoport dolgozott Koreában. Az emlékoszlop a koreaiak szerint „*a magyar és a koreai nép örök barátságának a szimbóluma*”. ♦